

Töö nr 042021-37

**KIVIRANNA TEE 15
KINNISTU HALJASTUSE
INVENTUURIARUANNE**

KOOSTAS:

LinnArt OÜ

Registrikood: 12039757

Aadress: Rõuge vald, 66009 Võrumaa

Vastutav spetsialist: Hele Möllits

Telefon: + 37256208864

E-post: hele@linnart.ee

www.linnart.ee

ASUKOHT:

Viimsi vald, Randvere küla, Kiviranna tee 15

SISUKORD

1. Sissejuhatus	2
2. Metoodika.....	2
3. Uuritava ala haljastuse üldkirjeldus	2
4. Soovitused inventeeritud objektide säilitamiseks, hoolduse ja/või likvideerimise kohta ..	3
5. Kokkuvõte	6
Lisa 1 Puude väärtusklassid	7
LISA 1a. Põõsaste väärtusklassid.....	8
Lisa 2 Inventeeritud objektide tabel	9
Joonis.....	10
Diplomite koopiad.....	11

1. SISSEJUHATUS

Hinnangu teostamiseks vajalik dendroloogiline inventuur viidi läbi Viimsi vallas Randvere külas Kiviranna tee 15 kinnistul. Tegemist on hoonestamata alaga. Hinnangu koostas ja välitööd teostas Linnart OÜ volitatud maastikuarhitekt (tase 7) ja puittaimede hindaja (tase 5) Hele Möllits.

2. METOODIKA

Välitööde teostamisel ja töö vormistamisel on aluseks võetud Tallinna Linnavalitsuse määrusest 10. juuni 2020 nr 15 "Haljastuse inventeerimise kord". Töö käigus identifitseeriti alusplaani (M 1:500) toodud üksikpuud ning alusplaanile kanti nende haljastuslike objektide võra ja võrastike projektsiooni kontuur, mille juurde kirjutati alusplaanile unikaalne number. Iga haljastusliku objekti andmed kanti algul välipäevikusse ja hiljem numereeritud haljastuslike objektide nimekirja (Lisa 2). Selles nimekirjas järgneb igale numbrile puittaimede taksoni nimi, puu rinnasläbimõõt 1,3 m kõrgusel sentimeetrites (kui on tegemist mitmeharulise puuga, on läbimõõt eraldatud sümboli „&” abil), vajadusel puittaimede kõrgus meetrites, väärtuslikel üksikpuudel suurim võra läbimõõt meetrites, haljastusliku väärtuse hinne ja märkused. Üksikpuudel mõõdeti rinnasläbimõõt, mille vastav näitaja oli suurem kui 8 cm. Väiksemad puud kantakse alusplaanile, kui tegemist on dendroloogilise haruldusega ja/või noore istutatud puuga. Ühtlasi hinnati iga haljastusliku objekti haljastuslik väärtus antud kohas. Aluseks võeti 5-astmelised skaalad (LISA 1 „Puude väärtusklassid”, LISA 1a „Põõsaste väärtusklassid”). Puittaimede haljastuslik väärtus on dendroloogilisel plaanil ära toodud vastavate värvidega: II väärtusklass - sinise värviga; III väärtusklass – rohelise värviga; IV väärtusklass – kollase värviga; V väärtusklass – pruuni värviga. Hiljem koostati puittaimede taksonite nimekiri eesti keeles ladinakeelsete vastetega (Tabel 2).

3. UURITAVA ALA HALJASTUSE ÜLDKIRJELDUS

Hinnatud kinnistul kasvavad ainult lehtpuud ja -põõsad. Enamus puid kasvavad kinnistu piiril. Kõige paremas seisukorras on pärnad ning kõige halvemas seisukorras on eluea lõpul olevad tammed. Kõige suurema võraga on pos nr 25 puu, mis kasvab naaberkinnistul ning mille võra ulatub hinnatavale kinnistule. Eelmainitud puul on palju kuivanud oksid just Kiviranna tee 15 kinnistu kohal. Kuna alal paikneb palju suuri kive, siis on nii mõnigi puu hakanud kasvama kivi läheduses ning ajaga osaliselt kivi ümber kasvanud juurte või juurekaelaga. Tammedel esineb

palju kuivanud oksid ja mitmel puul on näha tüvel palju noori võsusid, mis on märk sellest, et puu võra on muutunud väiksemaks (kuivanud harud, palju oksid ära lõigatud vms) kuid juurestik on endine ja puu kasvatab kahjustunud võra asemele uut. Selline vesivõsudest kasvav võra ei ole jätkusuutlik, st ühendused okstel-harudel on nõrgad ja vajavad regulaarset lõikamist, et vältida nende murdumist. Puu ise võib aga aastakümneid edasi elada. Eelistada tuleb liigiomase võrakujuga puud. Hinnatud alal kasvab kaks suuremat sarapuupõõsast (pos nr 3 ja 6) ning kaks pisemat põõsast. Suured sarapuupõõsad on olnud hooldamata ning seetõttu on neis palju vanu harusid, millel on vigastused või mädanik. Lähiminevikus on kinnistul tehtud hooldustööd – eemaldatud võsa ja sarapuupõõsaste harusid.

Hinnatud alal kasvab kokku 6 erinevat liiki puittaimi, kokku 25 haljastuslikku objekti. Enamus puud kuuluvad III ja IV väärtusklassi.

Hinnatud alal on kokku: II väärtusklassi puud – 3 tk (12 %); III väärtusklassi puud – 9 tk (36%); IV väärtusklassi puud – 9 tk (36%); V väärtusklassi puud – 4 tk (16 %).

Tabel 1 Puittaimede taksonite nimekiri

Jrk nr	Kodu-maisus	Taksonite eestikeelne nimi	Taksonite teaduslik nimi
1	+	Kask, soo-	<i>Betula pubescens</i>
2	+	Lepp, sang-	<i>Alnus glutinosa</i>
3	+	Pihlakas, harilik	<i>Sorbus aucuparia</i>
4	+	Pärn, harilik	<i>Tilia cordata</i>
5	+	Sarapuu, harilik	<i>Corylus avellana</i>
6	+	Tamm, harilik	<i>Quercus robur</i>

4. SOOVITUSED INVENTEERITUD OBJEKTIDE SÄILITAMISEKS, HOOLDUSE JA/VÕI LIKVIDEERIMISE KOHTA

- Säilitada II väärtusklassi puud. Kokku 3 tk.
- Võimalusel säilitada III väärtusklassi elujõulised puud. Kokku 9 tk.
- IV väärtusklassi kuuluvatel puudel on näha palju kuivanud oksid ja vigastusi. Võib vajadusel likvideerida. Kokku IV väärtusklassi haljastuslikke objekte 9 tk.
- V väärtusklassi kuuluvad perspektiivitud, oma eluea lõpul olevad puud. Likvideerida. Kokku 4 tk.
- Puudele teha regulaarselt hoolduslõikust, mille käigus tuleb: eemaldada võradest kuivanud oksad ja oksatüükad; maha lõigata lumekoorma või tormituulte tõttu

murdunud okste tüükad oksakrae pealt; eemaldada murdumisohtlikud oksad.

Hoolduslõikust peab teostama vastava ala spetsialist (arborist)!

- Pos 25 tamm vajab hoolduslõikust. Tähelepanu pöörata Kiviranna tee 15 kohal olevatele kuivanud okstele. **Hoolduslõikus kooskõlastada naaberkinnistu omaniku ja omavalitsuse spetsialistiga ja võtta vajadusel vastav luba.** Tõid peab teostama arborist, kes säilitaks võra tasakaalu.
- Sarapuupõõsad vajavad noorendamist, mille käigus likvideerida vigastustega, mädanikuga või risti kasvavad harud.
- Raietööd teostada lindude pesitsusvälisel ajal, 1.august – 31.märts.
- Puu oksa küljes (pos nr 24) ripuv kiik kinnitada nii, et kiikumisel tekkivast liikumisest ei hõõrduks oksal koor maha. Rikutud koore kaudu saavad mädanikutekitajad kiirelt levida puusse ning ka kiiku hoidev oks mädaneb. Korrektnet kinnitus vajab igal aastal ülevaatamist, kuna puu kasvab ning kinnitused võivad sisse soonida ja oksa vigastada.
- Võimaluse korral tuleb lahtiste kaevete/süvendite kaevamisel eelistada teisi, juuri säästvaid tehnoloogiaid (nt tunnelkaevamine, pinnase eemaldamine vaakumiga, käsitsi kaevamine vm).
- Tööde tegemisel juurestiku kaitsealal tuleb vältida pinnase tihendamist.
- Tegevused juurekaitsealas, jämedate tugijuurte läheduses, ei tohi ohustada puu stabiilsust ja vitaalsust.
- Enne ehitustööde algust tuleb määratleda säilitatavate puude vm haljastuse kaitsetsoon, et kaitsta taimi ehitustööde käigus tekkida võivate vigastuste ja kahjustuste või otsese hävimise eest. Puude puhul on kaitsetsoon minimaalselt puu võra ristprojektsioon maapinnal. Tsoon tuleb piiritleda kas (latt- või plast-)tara või mitmekordse märgistuskilega. Tsooni märgistus tuleb säilitada kogu ehitustegevuse aja. Nendes kohtades, kus ei ole võimalik tarastusega haljastust piirata, tuleb puudele paigaldada tüvekaitsmed. Tüve ümber siduda püstised lauad, laudade ja tüve vahele panna pehmendus (kivivill, autokummid, vms). Laudadest kaitse peab ulatuma kogu tüve ulatuses võrani. Jälgida tuleb, et ehitustööde käigus ei vigastataks puude oksid. Vajadusel võib omavalitsuse spetsialisti nõusolekul kärpida puu alumisi oksid nii, et see ei tekita puule jäävaid kahjustusi ja puu võrakuju säilib. Lõikust peab teostama vastava ala spetsialist (arborist)!

-
- Puu ühel või mitmel küljel ei tohi kõiki juuri läbi raiuda, tekib puu ümberkukkumise oht. Üle 4 cm läbimõõduga juuri ei tohiks läbi raiuda, see muudab puu altiks haigustele. Kui sellise läbimõõduga juured jäävad kaevetööde alasse, siis tuleb seal kaevata labidaga käsitsi ja seda ka vaid puu ühelt küljelt. Kui see on siiski vältimatu, tuleb juured läbi lõigata teravalt (järsult) – lõikekoht ei tohi jääda narmendav või ebahütlane. Paljastunud juured tuleb katta nii ruttu kui võimalik mulla, multši või niiske kangaga. Läbilõigatud puujuuri kaitstakse järgmiselt: kaevisse sein toestatakse maasse taotud vaiade vahele tõmmatud võrgu ja kotiriidega (kõdunev kotiriie jäetakse maasse) ning juurte ja kaevisse seina vahe täidetakse liiva- ja turbasegust kihiga, kuhu peale kaevetööde lõppu kasvavad juured. Kui kaevist hoitakse pikemalt lahti, kaetakse kaevisse puupoolne serv kilega, mis ei lase kastmisveel välja nõrguda ning puud kastetakse iga päev. Kaevisse kinniajamisel säilitada turba ja liivasegu kinnihoidev kangas, kile eemaldada.
 - Maapinna kõrguse muutmisel vältida pinnase tõstmist või langetamist puu kaitsetsoonis. Puude juurekaelal tuleb säilitada pinnase endine kõrgus (mulla kuhjamine juurekaelale vastu tüve hävitab puu) või näha ette selle säilitamine ehituslike abinõudega (tugimüürid).
 - Osa teiste alla jäänud või nõrgestunud puid tuleks järk-järgult likvideerida.
 - Kuna kohati on puud kasvanud tihedalt koos, siis võib juhtuda, et peale naaberpuu eemaldamist võib puu väärtusklass langeda ning ühepoolse tüvega puu võib muutuda tormihellaks. Säilitamiseks valida pigem väikese ühtlase võraga, kui tugevalt ühepoolse võraga puu.
 - Sanglepad ja sookased on pinnapealse juurestikuga ning eelistavad niiskeid kasvukohti. Seega on sanglepad ja kased tundlikud veerežiimi muutustele ning ehitustöödele. Ohus on pindmised juured, mis mullatööde käigus matmisel või vigastamisel hävivad või satuvad tingimustesse, kus nende funktsioneerimine on häiritud. Pinnalähedase juurestikuga puude võra ulatuses tuleb võimalike mulla- ja ehitustööde tegemisel vältida võra ulatuses murukamara lõhkumist ja juurte vigastamist. Tähelepanu tuleb pöörata asjaolule, et elutingimuste muutuste tõttu võivad hinnatud puude väärtusklassid langeda. Võrasse ilmunud kuivad oksad võivad olla signaaliks juuremädanikest või mulla, vee- ja õhurežiimi halvenemisest.

5. KOKKUVÕTE

Hinnatud alal kasvavad vaid lehtpuud ja -põõsad. Kõige paremas seisukorras on pärnad ning kõige halvemas seisukorras eluea lõpul olevad tammed. Peamiselt on tegemist III ja IV väärtusklassi puudega.

Uuritud alal identifitseeriti 6 taksonit puittaimi, millest kõik on kodumaise päritoluga.

Tallinnas, 10.05.2021

Koostaja: Hele Möllits, volitatud maastikuarhitekt, tase 7; puittaimede hindaja, tase 5

Tel. 56 20 88 64, hele@linnart.ee

LISA 1 PUUDE VÄÄRTUSKLASSID

- Eriti väärtuslik puu (I väärtusklass) – dekoratiivse ja/või pikaealise puuliigi eriti suur, elujõuline ja liigiomase kasvukujuga isend. Puu, mis on dendroloogiline haruldus või millel on ajalooline või kultuurilooline väärtus. Samuti looduskaitse all olev puu ja/või kaitsealuse liigi elupaik. Säilitada.
- Väärtuslik puu (II väärtusklass) – dekoratiivne ja/või ennustatavalt pikaealine ning terve või väheste kahjustustega elujõuline puu. Dekoratiivse ja/või pikaealise puuliigi noor elujõuline isend. Terve ja liigiomase juurdekasvuga puu, mis on istutatud haljastusprojekti, -joonise või -skeemi järgi. Olulise maastikulise või ökoloogilise tähtsusega puu. Väikese ohuhinnanguga (sobivad kohas kasvav) elustikupuu. Säilitada.
- Oluline puu (III väärtusklass) – terve või väheste kahjustustega ebasümmeetrilise võraga puu. Alt kuni 1/5 ulatuses laasunud koonilise võraga elujõuline okaspuu. Puu, mille kahjustused või kasvuhäired ei mõjuta õige hoolduse korral selle dekoratiivsust ja eluiga. Puu, mis on osa ökoloogiliselt efektiivsest haljastusega kohast. Väikese ohuhinnanguga (sobivas kasvukohas kasvav) elustikupuu. Võimalusel säilitada.
- Väheväärtuslik puu (IV väärtusklass) – puu, mis kahjustab või hakkab tulevikus kahjustama puud, mis on liigi või asukoha poolest väärtuslikum. Puu, mis on eluea lõpul kas vanuse või kahjustuste tõttu. Puu, mis on allasurutud seisundis. Linnahaljastuse seisukohalt väheväärtuslik puu, mida võib säilitada kui biomassi, kuid mis on soovitatav likvideerida või asendada väärtuslikuma puuliigiga. Soovi korral võib likvideerida.
- Likvideeritav puu (V väärtusklass) – kuivanud, elujõuetu või ohtlik puu. Puu, millel on selles asukohas väike ökoloogiline tähtsus. Puu, mis on tugevasti kahjustunud varju, haiguste, kahjurite, vigastuste vms tõttu. Puu, mis varjab ja kahjustab I ja II väärtusklassi puid või muud väärtuslikku haljastust. Likvideerida.

LISA 1A. PÕÕSASTE VÄÄRTUSKLASSID

- Eriti väärtuslik põõsas (I väärtusklass) – dekoratiivsete ja/või pikaealiste ning haigustele ja kahjuritele vastupidava põõsaliigi eriti suur ja elujõuline eksemplar. Põõsas on looduskaitse all või dendroloogiline haruldus. Säilitada.
- Väärtuslik põõsas (II väärtusklass) – elujõuline ja/või tähelepanuväärsete dekoratiivsete iseärasustega talvekindel põõsas. Haljastusprojekti, -joonise või -skeemi järgi istutatud põõsas. Ökoloogilise ja ruumilise väärtusega põõsas. Säilitada.
- Oluline põõsas (III väärtusklass) – haljastusprojekti, -joonise või -skeemi järgi istutatud põõsas, mis on varju, kahjurite, haiguste, vigastuste tõttu vähesel määral kahjustunud. Linnaoludes vastupidav ja talvekindel põõsas, mis ilmestab ala ja parandab keskkonda, kuid mille dekoratiivsed omadused on vähenenud või pole põõsas veel saavutanud liigiomaseid mõõtmeid. Säilitada ja noorendada võimaluse korral.
- Väheväärtuslik põõsas (IV väärtusklass) – lühiealine, isekülvav või võsundiliselt levinud põõsas, mis kahjustab või tulevikus hakkab kahjustama selle ala haljastust, mis on liigi, sordi või asukoha poolest väärtuslikum. Linnahaljastuse seisukohalt väheväärtuslik põõsas, mida soovi korral võib säilitada kui elupaika. Likvideerida.
- Likvideeritav põõsas (V väärtusklass) – varju, kahjurite, haiguste, vigastuste jms tõttu tugevasti kahjustunud põõsas. Elujõuetu põõsas, millel on väike ökoloogiline tähtsus. Põõsas, mis varjab ja kahjustab I ja II väärtusklassi põõsaid või muud haljastust. Likvideerida.

LISA 2 INVENTEERITUD OBJEKTIDE TABEL

Eraldi failina

JOONIS

Eraldi failina